

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
163222-112267-LZ

Datum 9 december 2013
Betreft Motie – Leijten (nr. 54) ingediend tijdens
wetsbehandeling Zorg en Dwang

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Geachte voorzitter,

In mijn brief van 10 september 2013 als reactie op de ingediende moties en amendementen tijdens de wetsbehandeling Zorg en dwang (TK 2012-2013, 31 996, nr. 70), heb ik een nadere brief toegezegd op motie 54 van mevrouw Leijten (SP). Deze brief dient ter invulling van deze toezegging.

De motie van mevrouw Leijten verzoekt te regelen dat de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) geen interne onderzoeken oplegt, maar direct zelf onderzoek doet als er sprake is van een overlijden van een bewoner in een zorginstelling waarvan de doodsoorzaak ter discussie staat.

Ik heb nader onderzocht in welke omstandigheden dat nodig is en wat de consequenties zijn.

In mijn hiervoor genoemde brief gaf ik aan dat de standaard procedure van de IGZ is dat de zorgaanbieder eerst zelf onderzoek doet om het lerend vermogen van de betreffende instelling te vergroten waardoor de kans op herhaling afneemt. De IGZ kan echter altijd besluiten om direct zelf onderzoek te doen. Dit doet zij wanneer zij gereede twijfels heeft dat de betreffende zorginstelling het onderzoek niet naar behoren zal doen en/of wanneer op basis van de calamiteit¹ de IGZ vermoedens heeft van strafbare feiten rond het overlijden.

Ik heb met de IGZ afgesproken deze werkwijze te expliciteren in die zin dat de IGZ ieder overlijden van een patiënt/cliënt tijdens of direct na de toepassing van dwang (afzondering, separatie, fixatie, medicatie en de toediening van vocht of voeding) zelf zal onderzoeken. Dit geldt voor alle zorgsectoren. Dit betekent dat de IGZ in genoemde situaties niet of niet eerst aan de zorgaanbieder vraagt om zelf onderzoek te doen. Het onderzoek van de IGZ kan overigens inhouden dat de IGZ in verband met specifiek benodigde deskundigheid, een externe partij de

---

¹ Een calamiteit is omschreven als 'een niet-beoogde of onverwachte gebeurtenis, die betrekking heeft op de kwaliteit van de zorg en die tot de dood van of een ernstig schadelijk gevolg voor een patiënt of cliënt van de instelling heeft geleid'.

opdracht geeft het betreffende overlijden te onderzoeken. Die afweging is aan de IGZ zelf. Een aanpassing van de leidraad van de IGZ is niet nodig om volgens bovenstaande werkwijze te werk te gaan.

Naast het onderzoek dat de IGZ doet naar gevallen van overlijden tijdens of na toepassing van dwang is het van groot belang dit soort gevallen zoveel mogelijk te voorkomen. In dat verband wijs ik op de uitvoering van "Het Actieprogramma onvrijwillige zorg" (TK 2012-2013, 31996, 35). Diverse actiepunten uit dat programma zijn er, door toepassing van het 'nee, tenzij'-principe, op gericht de handelingsverlegenheid van hulpverleners in situaties van probleemgedrag zoveel mogelijk op te heffen, waardoor vrijwillige alternatieven kunnen worden gevonden.

Op grond van bovenstaande zie ik de motie als een ondersteuning van het beleid. Ik laat het oordeel aan de Kamer over.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

drs. M.J. van Rijn